

Transparentnost Srbija
Transparency Serbia

Transparentnost Srbija

pregled aktivnosti za period
18. - 24. novembar 2017. godine

Bilten broj 47/2017

Sadržaj:

Aktivnosti	2
Pod lupom	3
Sukob interesa bivšeg funkcionera	3
Čišćenje korupcije sabljom i metlom na glavnom odboru	4
Saopštenja	6
Nezakonitost konkursa Ministarstva za rad	6
Antikorupcijsko savetovalište ALAC	7
Azotara	7
Izgradnja	7
Mediji	8
Članica SNS se žali na partijsko zapošljavanje u Prijepolju	8
Radna mesta na slici i na papiru	9

Aktivnosti

Perdstavnici TS Nemanja Nenadić i Zlatko Minić učestvovali su na tribini Peščanika u Nišu, 23. novembra. Nenadić je govorio o stanju u javnim nabavkama, kao i o funkcionerskoj kampanji. Minić je govorio o stanju u javnim preduzećima, predstavivši podatke iz istraživanja TS o izboru direktora, sastavu nadzornih odbora i sponzorstvima. Na tribini je govorio i poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti Rodoljub Šabić, a moderatorka je bila urednica Peščanika Svetlana Lukić.

foto: Vesna Crnogorac

Naše Antikorupcijsko savetovalište (ALAC) imalo je 27 novih slučajeva tokom prošle nedelje - 12 na osnovu telefonskih poziva na besplatni broj 0800 081 081, a 15 na osnovu informacija dobijenih na mejlove ts@transparentnost.org.rs i savetovaliste@transparentnost.org.rs, poštom, kroz poruke na našoj FB stranici ili na osnovu informacija pronađenih na internetu i u pres klipingu. I ove nedelje u Biltenu objavljujemo dva slučaja iz prakse Savetovališta.

Na Fejsbuk stranici TS u protekloj nedelji objavili smo četiri komentara u vezi sa antikorupcijskim temama. Na sajt smo postavili sedam tekstova, dokumenata, analiza, uključujući tu i dopis koji smo poslali MUP-u povodom njihovog odgovora na našu inicijativu za ukidanje obaveze da građani sami pribavljaju, uz novčanu naknadu, registracioni list kada menjaju saobraćajnu dozvolu.

U medijima je u prošloj nedelji objavljeno 25 vesti ili priloga o aktivnostima naše organizacije ili vesti u kojima je citiran stav predstavnika TS.

Prenosimo izbor tekstova koje smo objavili u prethodnoj sedmici:

Pod lupom

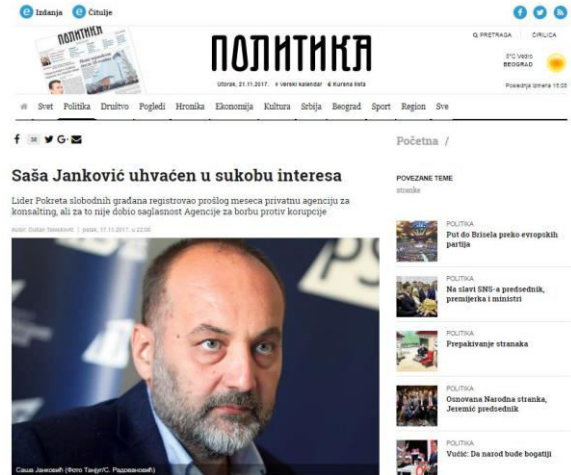
Sukob interesa bivšeg funkcionera

21. novembar 2017.

Kao odličan pokazatelj količine neznanja o korupciji i borbi protiv korupcije mogao bi da posluži [naslov](#) koji se pojavio u jednim ozbiljnim novinama, a koji govori o tome da je jedan bivši funkcioner „uhvaćen u sukobu interesa“. Ako nekome nije očigledno – bivši funkcioneri ne mogu biti u sukobu (javnog i privatnog) interesa. Oni više ne donose odluke u ime države i ne mogu, sve i da hoće da budu u prilici da prilikom donošenja takvih odluka stave privatni interes ispred javnog.

To što ne mogu biti u sukobu interesa ne znači da bivši funkcioneri nemaju nikakve obaveze iz antikorupcijskih zakona. U sadašnjem Zakonu o Agenciji za borbu protiv korupcije (a slično se predviđa i u nacrtu novog zakona iz 2016), u roku od dve godine po prestanku mandata funkcioneri moraju da u nekim slučajevima traže saglasnost od Agencije pre nego što započnu poslovnu saradnju ili zasnuju radni odnos. Oni imaju takvu obavezu u situacijama kada bi poslovnu saradnju trebalo da započnu „sa pravnim licem, preduzetnikom ili međunarodnom organizacijom koja obavlja delatnosti u vezi sa funkcijom koju je funkcioner vršio“. S druge strane, ukoliko počinju da rade za nekog drugog poslodavca nikakva saglasnost nije potrebna.

Kada se imaju u vidu ovakve odredbe člana 38. Zakona o Agenciji, zaista čudno zvuči vest koju je Politika objavila pozivajući se na „nezvanične, ali pouzdane“ izvore iz Agencije.

Navodno, Saša Janković (bivši zaštitnik građana, a sada lider jednog opozicionog političkog pokreta) „zbog sukoba interesa nije dobio saglasnost za obavljanje konsultantskih poslova od Agencije za borbu protiv korupcije (ABPK)“. Dalje se kaže da je Agencija pronašla sukob interesa, „u činjenici da je kao zaštitnik građana imao bezbednosni sertifikat koji mu je omogućio pristup mnogim državnim tajnama, a u prijavi je tražio odobrenje da registruje firmu za konsalting koja bi se, između ostalog, bavila bezbednošću“. Dalje se dovodi u pitanje da li je Janković tražio odobrenje od Agencije za posao koji je pre nekoliko meseci obavljao u Libanu, a koji je na neki način povezan sa stanjem u tamošnjim zatvorima.

Objavljivanje ovakvog teksta iziskuje reakciju i objavljivanje potpune informacije od strane Agencije za borbu protiv korupcije. To je neophodno zbog ugleda same Agencije i to najmanje iz dva razloga. Prvo, zbog okolnosti da je po ugled svake institucije veoma štetno da ne može da zaštiti podatke o svom postupanju, pre nego što nameri da ih učini javnim.

U ovom slučaju, Agencija nije sama objavila podatak o tome kako je odlučila, a izgleda da tu odluku nije dostavila ni bivšem funkcioneru, a ona se ipak našla u medijima. Zato bi bilo nužno da Agencija saopšti da li uopšte postoji odluka u ovom predmetu ili ne. Zaštita ugleda je neophodna i zbog toga što ono što je navedeno kao sadržaj odluke Agencije nikako ne može biti u skladu sa Zakonom. Naime, bivši funkcioneri uopšte nemaju obavezu da traže saglasnost od Agencije za registrovanje neke firme (ili preduzetničke radnje u ovom slučaju). Samim tim, ako je Janković kojim slučajem podneo takav zahtev, Agencija ne bi mogla ni da pruži ni da uskrati takvu saglasnost, već samo da ga vrati pošiljaocu.

Bivši funkcioner bi, međutim, imao obavezu da saglasnost zatraži pre zaključivanja nekog konkretnog poslovnog angažmana, ako je reč o poslu sa nekom firmom ili međunarodnom organizacijom „koja obavlja delatnosti u vezi sa funkcijom koju je funkcioner vršio“. Na primer, pošto je jedna od delatnosti kojom se bavi institucija Zaštitnika građana zaštita prava nacionalnih manjina (u Republici Srbiji), bivši ombudsman bi morao da traži saglasnost od Agencije pre nego što zaključi ugovor o poslovnoj saradnji sa nekom međunarodnom organizacijom koja se bavi pitanjima prava nacionalnih manjina (u Republici Srbiji).

Tekst u Politici stavlja naglasak na okolnost da je bivši ombudsman imao mogućnost pristupa tajnim podacima i da bi mu zbog toga mogla biti uskraćena saglasnost da se bavi pitanjem konsaltinga u oblasti bezbednosti. Agencija uopšte nije ovlašćena da izrekne takvu generalnu zabranu. Ona bi, kao što smo objasnili, mogla da uskrati saglasnost samo za neki konkretan poslovni aranžman.

To naravno ne znači da bivši funkcioneri smeju da odaju državne tajne. Naprotiv, ta zabrana je propisana drugim zakonima i za njeno kršenje je propisana zatvorska kazna.

Sam Janković se nije oglašavao do danas, kada se pojavio njegov intervju u „Danas“-u. Ni nakon tog intervjuja nije mnogo jasnije za šta je on tražio saglasnost od Agencije (a izvesno je da je podneo nekakav zahtev), jedino se zna da još uvek nije dobio odgovor.

Čišćenje korupcije sabljom i metlom na glavnom odboru

20. novembar 2017.

Mediji prenose navodnu izjavu Aleksandra Vučića na sednici glavnog odbora partije SNS, čiji je predsednik: „Zadovoljan sam borbom protiv organizovanog kriminala, ali ono gde moramo da uradimo više jeste da oštrom sabljom i metlom počistimo sve one koji su mislili da novac stiču korupcijom. Mnogi će pred kraj godine biti iznenadeni žestinom akcije države Srbije u toj oblasti“.

Uz ogradu da je reč o izjavi čija je istinitost neproverljiva, ali koja, ako ništa drugo, nije demantovana, vredi napomenuti nekoliko stvari.

Prvo, ma koliko se činilo izlišnim ponavljati, uvek treba podsetiti da Aleksandar Vučić, ni kao predsednik države, ni kao predsednik (vladajuće) političke stranke, nije nadležan da planira ili sprovodi neke akcije države protiv korupcije.

S druge strane, to što nije nadležan da rešava ovaj problem, ne znači da zaista ne može da ga reši. Imajući u vidu da Srbija već veoma dugo ne funkcioniše u potpunosti kao država u kojoj se ključne odluke donose u nadležnim institucijama, već kao država u kojoj politička stranka ili stranke na vlasti faktički vrše vlast, onda i najavljivanje hapšenja na sednici glavnog odbora stranke postaje veoma smisljeno. Takav vid kontrole korupcije je, čini se, doneo neke rezultate u jednoj velikoj zemlji u kojoj je uloga partije u upravljanju državom i formalizovana - kroz [Centralnu komisiju za kontrolu discipline Komunističke partije Kine](#).

Naravno, kao i u brojnim ranijim slučajevima, možda je i sada u pitanju samo puštanje poruke prema potencijalnim biračima, koji su već nekoliko puta podržali Vučićevu listu na izborima upravo zbog borbe protiv korupcije. S druge strane, ako je najava stvarno izrečena pred članovima glavnog odbora vladajuće stranke, gde se, po prirodi stvari, nalaze i mnogi od donosilaca odluka u državnim, pokrajinskim i lokalnim organima vlasti, oni su najpozvaniji da čuju poruku da mogu doći pod udar zakona ukoliko budu zloupotrebljavali javnu funkciju. Glavni problem u situaciji kada se privrženost zakonu ne obezbeđuje kroz državne nego kroz partijske institucije, jeste to što se u takvim situacijama realno može očekivati da će biti krivično gonjen pripadnik vladajućih struktura koji funkciju zloupotrebi zarad lične koristi, ali ne i onaj koji to učini da bi ostvario neku korist za stranku ili po nalogu nadređenih.

Saopštenja

Nezakonitost konkursa Ministarstva za rad

24. novembra 2017.

Organizacija Transparentnost Srbija [obavestila](#) je Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja o nezakonitostima konkursa za pružanje usluga SOS telefona za žrtve nasilja, koji ističe 25. novembra, i ukazala da pribavljanje ove usluge treba da bude sprovedeno u skladu sa Zakonom o socijalnoj zaštiti i Zakonom o javnim nabavkama.

Na nezakonitost ovog konkursa Ministarstva, Transparentnost Srbija je [ukazala](#) i Upravi za javne nabavke, koja je nadležna za nadzor nad primenom Zakona o javnim nabavkama.

Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja [objavilo je](#) „Javni poziv na konkurs za udruženja radi pružanja usluge SOS telefona za osobe sa iskustvom nasilja“. Međutim, članom 64. Zakona o socijalnoj zaštiti je izričito propisano da se za pribavljanje ove vrste usluga mora sprovesti postupak javne nabavke. Ministarstvo je najpre objavilo konkurs 31. 10. 2017. godine, a devet dana kasnije stavilo van snage, da bi ga zatim ponovilo 10. 11. 2017. godine. Ukoliko smatra da ova odredba Zakona o socijalnoj zaštiti nije dobra, Ministarstvo može da pokrene proces za njenu izmenu, ali nije ovlašćeno da raspodeljuje novac iz budžeta suprotno obavezujućim normama.

Pošto je javna nabavka u ovom slučaju bila obavezna, svaka odluka Ministarstva da novac raspodeli na drugi način, pa bilo to i putem konkursa za organizacije civilnog društva, protivna je pravu, a takav ugovor bi bio ništav na osnovu člana 168. Zakona o javnim nabavkama. Zbog toga je jedino opravdano rešenje da Ministarstvo poništi konkurs, i da pomoć za žene žrtve nasilja obezbedi na zakoniti način. Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja.

Pored opisanog kršenja pravila o javnim nabavkama ovaj konkurs, vredan oko 30 miliona dinara, je sporan i iz drugih razloga. Naime, za pružanje usluga SOS telefona za žene žrtve nasilja Zakon o socijalnoj zaštiti predviđa obavezno posedovanje licence. Međutim, prema dostupnim podacima koje je [objavila](#) organizacija Autonomni ženski centar, u momentu raspisivanja ovog konkursa ni jedna organizacija u Srbiji nije posedovala takvu licencu, što bi Ministarstvu moralo da bude poznato, a prema istim navodima, „sistem za licenciranje ove usluge nije ni uspostavljen“.

The screenshot shows a news article from the website 'autonomni ženski centar Beograd'. The article title is 'Saopštenje za javnost: Licenciranje SOS telefona - nemoguća misija, a licenca uslov konkursa Ministarstva'. The article text discusses the Ministry of Labour, Employment, Veterans and Social Issues' public call for tenders for SOS phone services for women survivors of violence. It notes that the tender requires a license, which no organization in Serbia currently holds, making the tender process potentially illegal. The article also mentions that the tender was issued on October 31, 2017, and was later withdrawn and re-issued on November 10, 2017.

Antikorupcijsko savetovalište ALAC

Prenosimo dva slučaja iz prakse našeg Antikorupcijskog savetovališta:

Azotara

TS je održala sastanak sa jednim od bivših službenika Ministarstva unutrašnjih poslova koji je u velikom delu svog radnog veka istraživao malverzacije u Azotari Pančevo. Bivši policajac je sada u penziji i poslao nam je rezime slučaja u kojem se upire prstom na rukovodioce Azotare. Na sastanku smo se dogovorili da pokušamo da pribavimo više podataka i da preciziramo pravac delovanje Transparentnosti Srbija u ovom slučaju. U ponedeljak 20. 11. 2017. goruća tema bila je akcija hapšenja u kojoj je priveden i direktor Azotare Miljan Đurović. Nastavićemo da pratimo ovaj slučaj i da pokušamo da što više dobijemo od ljudi koji su ranije bili uključeni u istrage.

Izgradnja

Savetovalište je dobilo i prijavu protiv nadležnih službi zbog dozvole gradnje bez građevinske dozvole na obali Dunava u opštini Zemun. Volonteri savetovališta su pribavili svu potrebnu dokumentaciju i obavili razgovore sa strankama, tako da ćemo nakon uvida i analize predložiti dalje postupanje. Radi se o izgradnji objekata bez građevinske dozvole i nedostatak reakcije do strane opštinskih službi. Još uvek nismo sigurno da li je reakcija zaista izostala, te na čijoj strani je nastupio problem. Ono što je očigledno, a u šta smo se uverili po slikama, jeste da se objekti grade i da ne postoje podaci koji bi otkrili o kakvoj se investiciji radi. Napominjemo da je u pitanju veoma osetljiva zona u priobalju Dunava.

Mediji

Članica SNS se žali na partijsko zapošljavanje u Prijepolju

N1, Vesna Đurović, 19. novembar 2017.

Da je u Srbiji partijska knjižica najvažnija preporuka za radno mesto nije novina. Ali, novina je kada protiv stranačkog zapošljavanja glas digne član vladajuće partije zalažući se za poštovanje zakona. Upravo to je slučaj u Prijepolju, gde je za radno mesto u Centru za socijalni rad očito potreban koalicioni dogovor.

Radomila Pjanović, diplomirani ekonomista, konkurisala je za mesto direktora Centra za socijalni rad u Prijepolju, u čijoj je službi, kao šef računovodstva, radila 17 godina. Ispunjava sve uslove konkursa, osim jednog. "Predsednik Upravnog odbora Senad Hodžić je rekao da se on čudio odakle meni hrabrosti i prava da konkurisem na to radno mesto, s obzirom na to da je to radno mesto politički pripalo Zukorlićevoj partiji", navodi Pjanovićeva za N1.

Ona je, inače, članica SNS koja sa zajedno sa širokom koalicijom - Bošnjačkom demokratskom zajednicom i SDA Sandžaka na vlasti u Prijepolju. Po stranačkoj raspodeli, ovoga puta je ostala uskraćena za funkcionersko mesto.

Da tako stvari funkcionišu u Prijepolju kaže i odbornik sada opozicione Sandžačko demokratske partije Izudin Šatić. "Naravno da se dele funkcije i to nije novi izum, ali vi ako delite stranačku funkciju, vi morate da vodite računa da ispoštujete sve zakonske odredbe koje se odnose na izbor i imenovanje direktora javnih preduzeća. Mi sada imamo situaciju da, ako postavljamo pet, šest direktora javnih preduzeća, gotovo u pet slučajeva postavaljaju se direktori koji ne ispunjavaju zakonske uslove... Onda dolazimo do toga da se zasnivaju razni sporovi i da se ta agonija oko imenovanja direktora", navodi Šatić.

Pjanovićeva tvrdi da je zakon prekršen i kad je u pitanju izbor direktorke Centra za socijalni rad. Dodaje da je nadležnim ministarstvima uputila prigovore, a spremna je i na tužbu.

VESTI | 19.11.2017. | 19:21

f 299 t 0 g+ 0 in 0 64 E-mail A- A A+

Članica SNS se žali na partijsko zapošljavanje u Prijepolju

Autor teksta:
Vesna Đurović

Da je u Srbiji partijska knjižica najvažnija preporuka za radno mesto nije novina. Ali, novina je kada protiv stranačkog zapošljavanja glas digne član vladajuće partije zalažući se za poštovanje zakona. Upravo to je slučaj u Prijepolju, gde je za radno mesto u Centru za socijalni rad očito potreban koalicioni dogovor.

f 299

g+ 0

in 0

64

E-mail

Istinomer

Radna mesta na slici i na papiru

Istinomer, Milka Domanović, 19. novembar 2017.

Nedavno je predsednik Srbije Aleksandar Vučić došao na televiziju Pink potpuno spreman, sa odštampanim fotografijama novih fabrika i fabrika u izgradnji na kojima su ručno bili ispisani podaci o visini investicija i broju novih radnih mesta. Istinomer je proveravao koliko se podaci sa ovih slika o broju radnika poklapaju sa podacima na papiru, odnosno zvaničnom statistikom Centralnog registra obaveznog socijalnog osiguranja.

“Ja sam doneo ovde fotografije svih fabrika koje sam otvorio, zato je ova keska ovako puna, pošto mi govore da nema fabrika iako je nezaposlenost nikada niža u našoj zemlji. Ovo je, pogledajte, svuda vam piše broj radnika, koliko smo uložili“, tako je Vučić započeo priču o novim fabrikama i novim radnim mestima.

Istinomer je već više puta pisao o tome kako je gotovo nemoguće porediti nezaposlenost danas i pre 20 ili 30 godina (a kamoli kroz čitavu istoriju), jer su se granice zemlje i metodologija više puta menjali, ali smo [utvrdili](#) da nije tačno da je danas nezaposlenost manja nego devedesetih.

Nije prvi put da se Vučić hvali fabrikama koje je on otvorio, bilo formalno, najčešće u kampanji (što i nije tako teško, jer smo gotovo konstantno u kampanji), bilo tako što je lično doveo investitore. Vučić zbog toga lako barata brojevima novih radnih mesta, iako će se ispostaviti da je broj zaposlenih negde čak i veći nego na fotografijama, u drugim slučajevima je višestruko manji, a tu su i fabrike u izgradnji, koje su za potrebe kampanje već otvorene - barem u predizbornom spotu. Koliko se stvarne brojke razlikuju od ružičaste vizije koju je Vučić prestavio u udarnom terminu možete videti u tabeli.

NAZIV	OPŠTINA	UKUPNO ZAPOSLENIH NA DAN 30.10.2017	Podaci koje je Vučić pokazao na Pinku 30.10.2017.
FEVFKI	ALEKSINAC	40	60
AMETEK DOO	SUBOTICA	313	340
MITROS FLEISCHWAREN DOO	SREMSKA MITROVICA	330	300
MEI TA EUROPE	OBRENOVAC	526	1400
DELPHI PACKARD D.O.O.	NOVI SAD	2139	3000
TEKLAS AUTOMOTIVE	VLADIČIN HAN	438	400
ASTER TEKSTIL	MEDIJANA, NIŠ	684	500
COFICAB DOO	PEĆINCI	204	111
YAZAKI SRBIJA D.O.O.	ŠABAC	394	1700
KROMBERG & SCHUBERT D.O.O.	KRUŠEVAC	155	2500
LEAR	NOVI SAD	2374	2000
UKUPNO		7597	12311

Podaci CROSO dostavljeni Istinomeru i podaci koje je Vučić pokazao na Pinku

Kako bi potvrdio ovu tezu o punoj kesi i punoj kasi, Vučić je krenuo redom da nabraja i pokazuje. Ovo je **Ametek** u Subotici, rekao je Vučić, a na fotografiji koju je držao pisalo je - **"1 milion evra u opremu, 8 miliona evra u objekat, 340 radnih mesta"**.

Centralni registar obaveznog socijalnog osiguranja (CROSO) vodi evidenciju o svim zaposlenima u Srbiji, kojima poslodavci uplaćuju osiguranje, a dužni su da to čine po svim vrstama ugovora. To zapravo znači da svi legalno zaposleni radnici moraju biti u ovoj evidenciji i da je u svakom trenutku moguće proveriti koliko neka firma, bilo državna, bilo privatna, ima zaposlenih.

Tako smo ustanovili da je **Ametek iz Subotice na dan 30. oktobar 2017, kada je Vučić gostovao na Pinku, imao 313 radnika, a ne 340 kako je Vučić rekao.**

Ovo je Meita u Obrenovcu, rekao je Vučić uz pokazivanje fotografije na kojoj je pisalo "60 miliona evra, obavezni broj zaposlenih 1.400". Ne samo da je ugovorom za fabriku Meita predviđeno 770 radnika, a ne 1.400 kako to Vučić i gradski zvaničnici uporno tvrde, o čemu je Istinomer više puta pisao, već je **na dan Vučićevog gostovanja Meita zapošljavala 526 radnika. Dakle, skoro 900 manje nego što Vučić tvrdi.**

"Ovo je hotel Bosfor u Aleksincu, pogledajte kako je izgledao dok nismo našli turskog investitora koji je u to uložio", rekao je Vučić, a na slici je bilo ispisano **"6 miliona eura, 60 radnika"**. Prema podacima CROSO, **u ovom hotelu je zaposleno 20 radnika manje, odnosno njih 40.**

Nastavio je Vučić da pokazuje fabrike koje se tek grade, među kojima je Džonson elektrik, koji će kako je rekao, do kraja 2018. zapošljavati 3.000 radnika, pokazao je kako bi trebalo da izgleda i fabrika u Niškoj banji i koja bi trebalo da zaposli 1.500. radnika, pokazao je i Cumtobel u Nišu, itd.

U sklopu velikih planova, Vučić je govorio i o fabrici Kromberg Šubert, koja se gradi u Kruševcu: *"Ovo je Kromberg Šubert, pogledajte livadu, tu će biti 2.500 [radnika], očekujemo 4.000 (prva slika januar 2017, druga april 2017; 25.9 miliona evra, 2.500 radnih mesta) Tu će biti 25.9 miliona evra investicije, to će spasiti bukvalno Kruševac, iako smo doveli sad i '14. oktobar', Čehe, pa i to rešavamo. Evo, pogledajte Kromberg Šubert kako već danas izgleda. Već danas, nisam znao da imam i drugu fotografiju",* rekao je Vučić.

Vučić je, inače, u poslednjoj predizbornoj kampanji pred predsedničke izbore imao promotivni spot u kome se hvalio novom fabrikom u Kruševcu koja je otvorena u oktobru 2016. i zapošljava 2.500 ljudi, iako sada pokazuje kako se fabrika Kromberg Šubert (uspešno) gradi, [o čemu je Istinomer već pisao.](#)

U nastavku je Vučić govorio i o novim fabrikama u Novom Sadu: “Ovo je Delfaj Novi Sad, pogledajte ovo đubre (pre otvaranja fabrike, prim. Istinomer), danas rade radnici (na fotografiji ispisano - 34.3 miliona evra, 3.000 radnih mesta). **Nije bilo nijedne fabrike u Novom Sadu, zaposlili smo u Delfaju i Liru 5.000 ljudi.**”

Prema podacima CROSO, Delfi Pakard zapošljava 2.139, dok Lear zapošljava 2.374 radnika - u zbiru 4.513, što je manje od 5.000, kako Vučić tvrdi, i kako je predviđeno ugovorom. Međutim, treba napomenuti i da Lear sada već ima 374 radnika više nego što je obaveza iz ugovora, dok Delfi treba da zaposli oko 850 radnika da bi ispunio dogovoreno.

Na ovoj pokaznoj vežbi bilo je i primera da je Vučić pogrešio sa podacima, ali na svoju štetu. Tako je, recimo, govoreći o Aster tektilu pokazao fotografiju na kojoj je pisalo **500 radnika, iako prema zvaničnim podacima Aster zapošljava 684 radnika.**

Slično je u slučaju Vladičinog Hana umanjio broj radnika: “Ovo je Teklas u Vladičinom Hanu, od potpuno razbijenog, rekao bih i uništenog grada, danas Vladičin Han postaje sve bolje mesto za život, od autoputa koje dobija, do prelepe fabrike koju dobija. **(na fotografiji piše - 11.3 miliona evra, 400 radnih mesta)**”

Fabrika Teklas Automotive u Vladičinom Hanu zapošljava 438 radnika. Međutim, ne treba zaboraviti da je Vučić pred izbore 2016. godine tvrdio da je u Vladičin Han stigla fabrika Teklas, koja će zaposliti 1.200 ljudi, iako je ugovorom predviđeno angažovanje 400 radnika, [o čemu je Istinomer već pisao.](#)

Gotovo identična situacija je sa Mitrosom iz Sremske Mitrovice. **Vučić je na Pinku pokazao da Mitos ima 300 radnika, iako ih ima 330.** Međutim, podsećamo da je [Vučić početkom 2015. obećao da će Mitros za dve godine imati 1.000 radnika.](#) Danas, gotovo tri godine kasnije do tog cilja nedostaje još 670 ljudi.

Ovo je Coficab u Pećincima (na fotografiji piše - 12.4 miliona evra, 111 radnih mesta), rekao je Vučić i u ovom slučaju pogrešio, jer **Coficab zapošljava 204 radnika.**

Govoreći o novim radnim mestima u Šapcu, Vučić je opet dosta omanuo, ovoga puta ne na svoju štetu.

“Ovo je Jazaki Šabac za koji smo dali veliki novac za 1.700 radnika, pogledajte kako danas izgleda i već rade (na fotografiji piše - 25.1 miliona evra, 1.700 radnih mesta)”, rekao je Vučić. U stvarnosti, **Jazaki zapošljava 394 radnika.**

Iza cele priče o brojkama, međutim, krije se još jedna važna stvar, a to su efekti subvencija, odnosno računica o tome koliko se zapravo i da li se subvencije uopšte isplate. Neki ugovori, poput onog o Fijatu, nikada nisu u potpunosti ni objavljeni, a u drugim slučajevima radnici uglavnom rade za male plate (minimalac ili 20 odsto veću platu od minimalne zarade, kako je najčešće predviđeno ugovorom), a neretko i u lošim uslovima, o čemu svedoče štrajkovi u Fijatu ili Gorenju.

U Srbiji, inače, ne postoji sistemsko praćenje dodele subvencija, niti analize njihove realizacije. Iako je, na primer, ministar Knežević tvrdio da se svi ugovori sa stranim investitorima, koji su dobili sredstva od države objavljuju, [utvrdili smo da to zapravo nije slučaj.](#)

I premijerka Brnabić je tvrdila da se [striktno prate efekti subvencionisanja](#), da je ta politika dobro promišljena i pametna, pa će se stoga i nastaviti. Međutim, organizacija Transparentnost Srbija u analizi "[Subvencije investitorima – svrsishodna državna pomoć ili promocija](#)" objavljenoj ove godine ukazuje da podaci o subvencijama nisu transparentni i da nije usvojen podzakonski dokument, čije je usvajanje najavljivano još 2013. godine, kojim bi bila regulisana procedura za utvrđivanje svrsishodnosti državne pomoći.

Prema pisanju [Insajdera](#), koji je od Ministarstva privrede dobio analizu Svetske banke o efektima subvencija, dve trećine novih radnih mesta bilo bi otvoreno i bez subvencija. Međutim, ova analiza je obuhvatila samo novčana davanja, ali ne i sve druge olakšice, koje su uživali stani investitori, poput ustupanja zemljišta, troškova ulaganja u infrastrukturu na račun države ili oslobađanja od PDV-a i carina.

Tome treba dodati i podatak da neke od fabrika, koje su dobile subvencije, danas beleže gubitke. Od 41 kompanije sa kojima je Srbija potpisala ugovore o podsticajima od 2014 do 2016. godine najmanje 13 posluje sa gubicima. Među njima su pomenuta "Lear Corporation" iz Novog Sada sa minusom od 560.699.000 dinara, kompanija Hačinson koja je prošlu godinu završila sa gubitkom od gotovo 600 miliona dinara, kao i još nekoliko fabrika, kojim se Vučić hvali na Pinku.

